

Seksjon for strategi, utvikling og utredning (SUU)
(Arbeidssted)
Postboks 7700
5020 BERGEN

Vår referanse: 2018/31230-39
Saksbehandler: Ragnhild Helene Revheim
Jarlsby
Dato: 29. januar 2021
Deres ref.:

Vedtak om godkjenning av Haugeveien barnehage

Miljørettet helsevern i Bergen kommune fører tilsyn med og godkjenner barnehager etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Forskriften er hjemlet i folkehelseloven, og har en veileder som heter Miljø og helse i barnehagen (Helsedirektoratet, 2014). Alle barnehager skal ha godkjenning etter forskriften.

Vi fattet følgende vedtak:

Haugeveien barnehage godkjennes etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler med følgende kapasitet:

- Barnehagen har 298,4 kvm innendørs leke- og oppholdsareal, forutsatt at alle leke- og oppholdsrom er daglig i bruk. Hvert barn over 3 år skal ha minimum 4 kvm leke- og oppholdsareal, og hvert barn under 3 år skal ha minimum 5,3 kvm leke- og oppholdsareal.
- På grunn av lite uteareal ved barnehagebygget skal barnehagen planlegge for at maksimalt 37 barn skal være her samtidig. Se nærmere beskrivelse på side 5-6.

Dersom barnehagen har for mange barn på nåværende tidspunkt skal barnetallet reduseres ved at barn begynner på skole eller selv velger å slutte i barnehagen, inntil arealnormen er oppfylt, slik at ingen barn i barnehagen mister plassen sin.

Hjemmel for vedtaket er folkehelseloven § 10.

Beskrivelse av barnehagen

Haugeveien barnehage holder til på Nordnes, med Nordnesparken og Akvariet som nærmeste naboer. Adressen er Haugeveien 40. Hovedbygget har gårdsnummer 165, bruksnummer 450. Barnehagens uteareal Haugeknatten/Nordnes lekeplass ligger på gårdsnummer 165, bruksnummer 527.

Barnehagen eies av Bergen kommune. Barnehagen ble bygget av Etat for utbygging, og sto ferdig i 2016. Virksomheten drives av Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett. Hovedbygg og -eiendom drives av Etat for bygg og eiendom. Haugeknatten/Nordnes lekeplass drives av Bymiljøetaten.

Barnehagen har 4 avdelinger (hjemmeområder) fordelt over to hus. Husene er knyttet sammen i andre etasje med en innvendig gangbro. Barnehagen er tilkoblet offentlig vann- og avløpssystem, har balansert ventilasjonsanlegg og er universelt utformet.

Barnehagen har 4 stalleplasser, hvorav 2 er hev-senk-stalleplasser. Det er 8 toaletter tilgjengelig for barna, og 2 av disse har tilgang fra utearealet eller grovgarderoben. Det er 2 grovgarderobes og 4 fingarderobes.

Barnehagens uteareal består av inngjerdet lekeområde ved barnehagen på om lag 900 kvm. Det er tilrettelagt med dekke av gummiASFALT på deler av utearealet, klatrestativ, disser og diverse lekeapparat.

Barnehagen disponerer også en inngjerdet lekeplass på om lag 700 kvm ved en varmestue på «Haugeknatten» som ligger en liten spasertur opp i Nordnesparken. Veien/stien opp til Haugeknatten er litt bratt, men det er bilfritt. Varmestuen har et oppholdsrom med kjøkkenkrok på omtrent 24 kvm. Varmestuen har 1 toalett og 1 stalleplass.

Sakshistorikk

Etat for utbygging søkte om planuttalelse for barnehagen 27. august 2013. Vi uttalte oss til planene 7. november 2013. Etat for utbygging søkte om helseverngodkjenning 18. mars 2016.

Miljørettet helsevern foretok ferdigbefaring av barnehagens arealer 17. juni 2016. E-post med oppsummering etter ferdigbefaring ble sendt 27. juni 2016. Barnehagen åpnet 1. august 2016.

Det ble utført ny ferdigbefaring og barnehagens internkontrollsystem ble gjennomgått 9. desember 2016. Rapport ble sendt 16. januar 2016.

Vi mottok ikke tilbakemelding om at forholdene som var påpekt var rettet opp. Vi purret på tilbakemeldinger 17. januar 2018 og 20. juni 2018. Vi innkalte til nytt tilsyn 24. august 2018. Tilsynsdato ble opprinnelig satt til 14. september, men datoen ble utsatt etter ønske fra SUU.

Ved tilsynet 27. november 2018 kunne styrer vise frem alle rutiner og internkontrolldokumentasjon som ble etterspurt, men mangler ved bygg og uteområde var ikke rettet opp.

Foreløpig tilbakemelding ble sendt på e-post fra oss 13. desember 2018. Vi mottok tilbakemelding fra barnehagen og Etat for bygg og eiendom om at enkelte forhold var ordnet. Vi sendte tilsynsrapport og forhåndsvarsel om vedtak om retting av resterende forhold 7. januar 2019.

21. januar 2019 fattet vi vedtak hvor vi påla barnehagen å rette opp 7 avvik. SUU søkte om forlenget frist til 1. september 2019, noe de fikk innvilget 4. juli 2019. SUU sendte tilbakemeldinger om hvordan påleggene var fulgt opp 12. september, 30. september og 19. november 2019.

I vårt brev sendt 12. februar 2020 oppsummerte vi hvilke tiltak som var utført, og hvilke som ikke var utført. Vi innkalte til nytt tilsyn. Tilsynet ble utsatt på grunn av at flere deltagere havnet i karantene. Nytt tilsyn ble utført 11. juni 2020.

Ved tilsynet var ikke alle forholdene rettet opp. 30. september 2020 forhåndsvarslet vi at barnehagen ville få avslag på godkjenning dersom forholdene ikke ble rettet opp, og godkjenning dersom forholdene ble rettet opp, innen 30. november 2020.

Seksjon for strategi, utvikling og utredning (SUU) svarte på forhåndsvarselet 30. november 2020.

Vurdering av tilbakemelding fra SUU, sendt 30. november 2020

Det ble i tilbakemeldingen fra SUU opplyst følgende:

- Gjerdet ved Haugeknatten er stabilt nok. Etat for bygg og eiendom (EBE) vil gjøre gjerdet mer estetisk våren 2021. Saken blir derfor avsluttet fra vår side.
- Styrer mottar nå regelmessige rapporter fra Bymiljøetaten etter kontroller og utbedringer av lekeplassutstyret på Haugeknatten. Saken avsluttes derfor fra vår side, og det er ikke nødvendig å sende oss kopi av fremtidige rapporter.
- SUU mener at lekeplassen ved Haugeknatten er egnet for lek, selv om ett lekeapparat er fjernet. Bymiljøetaten vil fremover fjerne ugress, slik at det blir enkelt å oppdage eventuelle sprøyter. Vi drøftet saken med FTA barnehagemyndigheten, og har kommet til at selv om lekeplassen ikke har særlig gode kvaliteter, er det mulig å få til god lek på arealet. Vi avslutter derfor saken fra vår side. Fordi barnehagen har lite uteareal vil barns muligheter for aktivitet og hvile vurderes ved våre regelmessige tilsyn med barnehagen.
- Det arbeides med å skjerme arealer for vind og regn, slik at alle barn kan sove ute i vogn. I mellomtiden sover noen barn inne de dagene det er dårlig vær. Vi avslutter derfor saken fra vår side.
- Det arbeides med å løse støyproblematikken på rom 2.21. Inntil støyen er utbedret vil rommet ikke regnes med i leke- og oppholdsarealet (13,5 kvm). Vi er enige i at rommet kan inkluderes i leke- og oppholdsareal dersom støyen utbedres. SUU må søke om endret helseverngodkjenning når det skjer.
- Gangbroen (rom 2.16) er oppmålt på nytt, og leke- og oppholdsarealet opplyses å være 17 kvm stort. (Det er oppgitt å være 23,7 kvm stort i godkjenning etter barnehageloven, og oppgitt å være 15,5 kvm i søknad om helseverngodkjenning.) Vi legger derfor 17 kvm til grunn.

Vurdering av SUUs tilbakemeldinger om rom 1.24, 2.11 og 2.14

SUU ønsker at rom 1.24, 2.11 og 2.14 skal inkluderes i leke- og oppholdsarealet.

SUU skriver at det ikke var krav om dør mellom grov- og fingarderobe da barnehagen ble bygget. Dette stemmer ikke. På plantegninger mottatt ved søknad om planuttalelse, samt søknad om helseverngodkjenning, er det tegnet inn dør til rommet. Forholdet er derfor ikke kommentert tidligere.

SUU skriver at rom 2.11 og 2.14 ikke ble nevnt av Miljørettet helsevern i 2016. Til dette må vi påpeke at SUU har oppgitt for stort areal for disse rommene frem til 29. juni 2020 (4,6 kvm for rommet som reelt er 2,6 kvm, og 14,4 kvm for rommet som reelt er 7,9 kvm). SUU skriver at deler av rommene har himlingshøyde høyere enn 1,90 meter, men dette er små deler av rommene, og ingen deler av rommene har særlig høy takhøyde.

Utover dette gjentar vi argumentene fra vårt forhåndsvarsel sendt 30. november 2020:

Fingarderober (rom 1.24):

Rommet ligger like ved ytterdør, det er grovgarderobe vis-a-vis, og det er ikke dør mellom fingarderober og ytterdør/grovgarderobe. Dette påvirker inneklimate negativt. Rommet ligger i en annen etasje og barna må følges av voksne for å leke der. Trafikk gjennom ytterdøren kan forstyrre leken.

Temarom (rom 2.11) og loftsrom (rom 2.14):

Tilkomst til rommene er enten via personalavdeling, eller opp rettløpet trapp uten repos fra småbarnsavdelingen i etasjen under. Rommene har skråtak, og Miljørettet helsevern regner ikke areal som har romhøyde lavere enn 1,90 meter høyde med i godkjent leke- og oppholdsareal. Dette er fordi romhøyde lavere enn 1,90 meter er vanskelig å bevege seg i for ansatte. Lav romhøyde kan også gjøre inneklimate dårligere, fordi luftvolumet reduseres. Anbefalingen til romhøyde gitt i TEK10 § 12-7 første ledd er minimum 2,7 meter for byggverk for publikum og arbeidsbygninger.

Størrelsene på rom 2.11 og 2.14 med romhøyde minimum 1,9 meter ble oppgitt 29. juni 2020. Rommene har følgende størrelser:

- Rom 2.11 er 2,6 kvm stort (3040 mm * 863 mm)
- Rom 2.14 er 7.9 kvm stort ((1,238+1,500+0,400mm) * 1990 mm) + ((1373+510+1500+1210+300mm) * 576 mm) = 5,1 kvm + 2,8 kvm)

Bredden på rom 2.11 med romhøyde minimum 1,9 meter er 0,9 meter. Bredden på den smale delen av rom 2.14 er 0,6 meter. Dette er størrelser som er vanskelige å bevege seg i for voksne.

Rommene er også lite tilgjengelige for rullestolbrukere, både på grunn av tilkomst som må være via personalavdelingen, og fordi de er vanskelige å bevege seg i på grunn av størrelse, romhøyde og møbler.

Barnehagen opplyste at rom 2.11 ble brukt til musikkrom av alle avdelingene på bygget. Rom 2.14 ble mest brukt av småbarnsavdelingen under. Det ble opplyst at ingen av rommene blir brukt lenge av gangen, og barn må følges dit av voksne.

Vurdering av barnehagen

Innendørs leke- og oppholdsareal

Barnehagen har søkt om helseverngodkjenning. Antall barn barnehagen godkjennes for avhenger av tilgjengelig leke- og oppholdsareal. Leke- og oppholdsareal skal tilfredsstillende krav til rom for varig opphold i byggt teknisk forskrift, ha romhøyde på minimum 1,90 meter, egne seg for lek og opphold, og være tilgjengelig for barna.

Basert på vurdering av tilgjengelighet og størrelse vurderte vi først at rommene 1.24, 2.11 og 2.14 ikke kunne regnes med i barnehagens leke- og oppholdsareal. Fordi dette vil redusere antallet barn i barnehagen betydelig har vi vurdert at halvparten av rommenes areal likevel kan regnes med (12,5 kvm).

Dette forutsetter at rommene blir brukt. Dersom det ved fremtidige tilsyn viser seg at rommene er i bruk mindre enn daglig vil arealene trekkes ut av godkjenningen.

Gangbroen har gjennomgangstrafikk, og blir derfor medregnet i leke- og oppholdsareal under noe tvil. Vi forutsetter at rommet brukes som leke- og oppholdsareal også i fremtiden.

Basert på barnehagens godkjenning etter Lov om barnehage, med fratrekk for halvparten av reelt areal i rom 2.21, 1.24, 2.11, 2.14 og deler av 2.16, godkjenner vi 298,4 kvm leke- og oppholdsareal i barnehagen:

- Fagavdelingen har godkjent 339,6 kvm
- Fratrekk for rom 2.21 med støy: - 13,5 kvm
- Fratrekk for fingarderobe 1.24: - 14,5 kvm
- Fratrekk for rom 2.11 med skråtak: - 4,6 kvm
- Fratrekk for rom 2.14 med skråtak: - 14,4 kvm
- Korrigering av areal i gangbro 2.16: - 23,7 kvm + 17 kvm
- Tillegg for halvparten av areal i 1.24: + (14,5 kvm /2)
- Tillegg for halvparten av reelt areal i 2.11: + (2,6 kvm /2)
- Tillegg for halvparten av reelt areal i 2.14: + (7,9 kvm /2)

Utklipp fra barnehagemyndighetens godkjenning er under, hele dokumentet er tilgjengelig i BK360 2019/21806.

Netto leke og oppholdsareal: 340 m2

Arealfastsettelsen baserer seg på plantegninger datert 4.4.2016

Rom nr	Navn på rom	Bruttoareal	Nettoareal m ²	Kommentarer
101	Hjemmebase 1	31,0	31,0	
102	Tema rom	12,5	12,5	
103	Temarom	11	11,0	
104	Fingarderobe	6,2	6,2	
105	Temarom	9,8	9,8	
109	Fingang	6,2	0	Ikke egnet lekeareal
111	Fingarderobe	4,2	4,2	
115	Temarom	7,2	7,2	
116	Temarom	7,8	7,8	
117	Hjemmebase 2	29,7	29,7	
124	Fingarderobe	16,5	14,5	Deler av arealet er smalt og uten dagslys
	Totalt 1. etg	142,1	133,9	
201	Hjemmebase 4	27,8	27,8	
202	Temarom	12,5	12,5	
203	Temarom	11	11,0	
204	Fingarderobe	6,2	6,2	
211	Temarom	4,6	4,6	Skråtak under 1,90 er trukket fra på tegningene
214	Loftsrom	14,4	14,4	Skråtak under 1,90 er trukket fra på tegningene
216	Gangbro	23,7	23,7	
220	Temarom	19,2	19,2	
221	Temarom	13,5	13,5	
222	Hjemmebase 3	51,3	51,3	
226	Temarom	10,0	10,0	
227	Temarom	11,5	11,5	
	Totalt 2. etg	205,7	205,7	
		347,8	339,6	

Figur 1: Tabell med arealer som inngår i godkjent leke- og oppholdsareal (godkjenning fra Fagavdeling barnehage og skole datert 15. juli 2016).

Arealnorm

Anbefalte normer for inneareal i barnehager er ifølge forskriftens veileder Miljø og helse i barnehagen (Helsedirektoratet, 2014) minimum 4 kvm per barn over 3 år og 5,3 kvm per barn under 3 år. Barnehagen søkte opprinnelig om redusert arealnorm for barn under 3 år, men Bergen bystyre har 28. mai 2020 i sak 143/20 vedtatt at kommunale barnehager skal følge nasjonal arealnorm. Vi ser derfra bort fra barnehagens søknad om redusert arealnorm.

Utendørs leke- og oppholdsareal

Ifølge forskriftens veileder Miljø og helse i barnehagen bør uteareal i barnehager som minstemål være seks ganger så stort som innearealene. Dersom disse kravene er vanskelige å oppfylle for eksempel i bystrøk, må det tas en helhetsvurdering i hvert enkelt tilfelle når det gjelder hvilke parker og friområder som finnes i nærmiljøet, og hvordan

barnehagen har tenkt å benytte disse. Barnas sikkerhet må i så fall vies spesiell oppmerksomhet.

Haugeveien barnehage har kun 900 kvm uteareal ved barnehagen, men barnehagen har i tillegg 700 kvm inngjerdet uteareal på Haugeknatten. Haugeknatten ligger på en høyde rett over barnehagen. Barnehagen opplyste at det er vanskelig å legge til rette for god lek på området, siden det er få lekeapparater, lite natur og vanskelig å frakte sykler og større leker opp bakken. At barn sikres gode muligheter for aktivitet og hvile på arealet vil vektlegges ved fremtidige tilsyn.

Barnehagen opplyser om at minimum en barnegruppe er daglig på Haugeknatten, og minimum en barnegruppe er daglig på andre turer. Barnehagen har lekeplassen Lydbølgen like utenfor gjerdet, Nordnesparken like nedenfor barnehagen og busstopp like utenfor.

Totalt sett anser vi at barnehagen kan ivareta barnas behov for aktivitet og rekreasjon på det tilgjengelige utearealet. Antallet barn som bruker området ved barnehagebygget og området ved Haugeknatten samtidig må begrenses, og barnehagens nåværende rutiner må videreføres i fremtiden.

Barnehagen må planlegge for at det skal være maksimalt 37 barn på utearealet ved barnehagebygget samtidig (900 kvm / 24 kvm per barn). Denne begrensningen gjelder ikke under leverings- og hentetider, fordi det er viktig at alle barn får være mye ute.

Barnehagen må planlegge for at det skal være maksimalt 29 barn på Haugeknatten (700 kvm / 24 kvm per barn). Denne begrensningen gjelder vanlige dager, ikke for eventuelle spesielle anledninger eller arrangementer, og begrensningen gjelder ikke for ettermiddager nær hentetid.

Barnehagen må planlegge for at øvrige barn skal være utenfor barnehagens inngjerdete uteområde, for eksempel på lekeplassen utenfor, i Nordnesparken eller på utflukter. Denne begrensningen gjelder ikke under spesielle omstendigheter, for eksempel veldig dårlig vær eller redusert bemanning. Barnehagen må likevel se til at avlysninger på grunn av redusert bemanning ikke skjer for hyppig.

Oppsummering

Barnehagen har 298,4 kvm leke- og oppholdsareal, forutsatt at alle leke- og oppholdsrom er daglig i bruk. Barnehagen har lite uteareal, noe som stiller særskilte krav til barnehagens drift, og vil være gjenstand for vurdering ved regelmessige tilsyn. Barnehagen har et internkontrollsystem som skal sørge for at kravene i medhold av forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler blir ivaretatt. Vi vedtar derfor at Haugeveien barnehage får helseverngodkjenning.

Informasjon om klagerett

Parter i saken (barnehagen, barnehageeier og FAU) har rett til å klage på vedtaket. Reglene om klage står i forvaltningsloven kapittel VI, Om klage og omgjøring. Klagen skal skrives til Statsforvaltaren i Vestland, men sendes til Etat for helsetjenester, Solheimsviken 9, 5058 Bergen. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes, som beskrevet i forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes. Fristen for å klage er 3 uker fra dette brevets mottaksdato.

Rett til veiledning

Parter i saken kan kontakte oss ved behov for veiledning, informasjon om gjeldende regelverk og vanlig praksis, framgangsmåte ved klage eller annen informasjon for å ivareta sine interesser. Vi har veiledningsplikt etter forvaltningsloven § 11.

Retten til innsyn

Det er rett til innsyn i sakens dokumenter i henhold til forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vår kontaktinformasjon

Adresse: Etat for helsetjenester, Solheimsgaten 9, 5058 Bergen.

Epostadresse: mhv@bergen.kommune.no

Telefonnummer: 55 56 52 00.

Med hilsen
Helsevernenheten

Viviann Sandvik - avdelingsleder for Miljørettet helsevern
Ragnhild Jarlsby – overingeniør ved Miljørettet helsevern

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Seksjon for strategi, utvikling og utredning (SUU) (Arbeidssted) - Merete Rosvold
Bogen, HAUGEVEIEN BARNEHAGE, FTA Avdeling barnehagemyndighet (Arbeidssted),
SUU Avdeling barnehage- og skoleutbygging (Arbeidssted) - Ylva-Helen Svanberg Helle